

ظریف: اول رفع تحریم‌ها، بعد بازگشت امریکا به برجام

ادامه از صفحه اول

رهبر انقلاب همین بیانات در سخنرانی اخیرشان را به ما نیز فرموده بودند و ما هم بر اساس آگاهی‌ای که از دیدگاه ایشان داشتیم، از مدت‌ها قبل اعلام کردیم آنچه که باید امریکا انجام بدهد، انجام وظیفه‌هایی است که چهار سال از آن تخطی کرده و اول از همه باید آن کار را انجام بدهد. هرچند اوپاما هم خیلی با تعهد به وظایف خودش عمل نکرد؛ اما در چهار سال گذشته، هدف ترامپ نبود کردن برجام بود. امریکا اول باید تعهداتش را انجام بدهد، بعد موضوع بازگشت امریکا به

برجام یک مسأله ثانوی است. موضوع اصلی این است که روابط اقتصادی ما با کشورها عادی بشود. اگر به برجام و قطعنامه ۲۲۳۱ نگاه کنیم، تعهدی که آنجا وجود داشته در واقع عادی‌سازی روابط اقتصادی ایران با دنیا بوده که به‌دلیل تحریم‌های امریکا و اتحادیه اروپا و به‌دلیل تبعیت بسیاری از امریکا، بدون هیچ منطق قانونی‌ای غیرعادی شده بود و در این چهار سال هم با فشارهایی که ترامپ آورد این وضعیت ادامه پیدا کرد. لذا خواست رهبر انقلاب، مسئولین کشور و مذاکره‌کنندگان همین است که مهم‌ترین اولویت، برداشتن شدن تحریم‌هاست. بعد از آن بحث ورود امریکا به برجام مورد توجه قرار می‌گیرد.

■ **همان‌طور که می‌دانید، امریکا و اروپا برای رفع تحریم‌ها باید یکسری گام‌های عملی بردارند. این اقدامات چیست؟ چه خسارت‌هایی از ناحیه خروج امریکا از برجام به ما وارد شده و این خسارت‌ها چگونه قابل جبران است؟**

گام‌های عملی این است که باید روابط اقتصادی ایران با جهان عادی بشود؛ یعنی حل و فصل تمام اقداماتی که امریکا کرده و باعث شده رابطه اقتصادی با ایران را محدود بکند. ما با

امرا اگر بخواهیم وارد جزئیات بشویم، باید محدودیت‌هایی را که برای فروش نفت ایران ایجاد کردند، بردارند. نفت ایران مشتری دارد، ولی امریکایی‌ها با روش‌های زورمندانه فشارمانع‌شدند که مشتری‌ها نفت ایران را خریداری کنند. خب این هم باید متوقف بشود. باید روابط بانکی ما به حالت اولیه برگردد. باید قراردادها را که ما داشتیم با شرکت‌های مختلف اجرایی بشود. باید طرف‌های مختلف کارگزاری‌های بانکی ما به حالت اول برگردند.

به‌عبارت دیگر، آنچه که در ضمیمه دوم برجام هست، تأکید بر آثار اقدامات

از قانون مجلس و اقدام اخیر دولت چیست؟ وزارت خارجه و دولت در قبال برگشت تعهدات در حوزه برجام چه برنام‌های دارند؟

ما روندی را بعد از خروج امریکا از برجام شروع و دو دور این روند را نهایی کردیم. در آذرماه ۹۷ به اروپایی‌ها نامه نوشتیم و گفتیم ما تا حالا دو دوره به شما فرصت دادیم، (از اردیبهشت ۹۷ تا آذر ۹۷، بیش از شش ماه) اگر الان راهی پیدا نکنید ما شروع به اجرای حق‌مان در ماده ۳۶ می‌کنیم. شش ماه دیگر هم فرصت پیدا کردند تا نزدیک به اردیبهشت ۹۸ که از آن زمان ما شروع کردیم و اقدامات خودمان را در پنج مرحله اجرایی کردیم. این پنج مرحله را هم با هماهنگی هیات عالی نظارت‌بر برجام که بر اساس دستور رهبر انقلاب بعد از پذیرش برجام عملیاتی شده بود طراحی و اجرایی و در مرحله پنجم اعلام کردیم که بجز نظرات آژانس ما هیچ محدودیت دیگری از برجام را قبول نداریم.

آنها نتهتا به عهدشان وفا نکردند، بلکه تخلف هم کردند. البته ما همواره اعلام کردیم که می‌توانیم در صورت اجرای تعهدات طرف مقابل با توجه به اینکه کشور قانونمداری هستیم و به عهدمان وفا می‌کنیم، به تعهدات‌مان برمی‌گردیم. لذا این اقدام از اردیبهشت ۹۸ شروع شد و در پنج مرحله پیش رفت. مرحله آخرش در اواخر سال ۹۸ بود و ما رسماً به اعضای برجام اعلام کردیم که دیگر ما تعهدی نسبت به محدودیت‌های هسته‌ای‌مان نداریم؛ یعنی ما همان زمان هم می‌توانستیم غنی‌سازی ۲۰ درصد را اجرا بکنیم و امکانش را هم داشتیم. ما باید اینکه با فاصله بسیار اندکی از مصوبه مجلس این کار انجام شد.

اما دولت در مورد مصوبه مجلس نظرات متفاوتی داشت و ما آن نظرات را ابراز کردیم، ولی وقتی مصوبه مجلس تبدیل به قانون شد، همه تابع قانونیم. اصلی‌که ما را هدایت می‌کند قانون است. همان زمانی که مصوبه مجلس تصویب شد، من در یک اجلاس بین‌المللی که به‌صورت ویدئاری شرکت می‌کردم، اعلام کردم که اگر مراحل قانونی این مصوبه طی بشود ما اجرا می‌کنیم. وقتی هم مراحل قانونی طی شد، ما اجرا را شروع کردیم. در اجلاس وزرای ۱+۴، من به‌صراحت گفتم شما ادعا می‌کنید که کشورهای دموکراتیکی هستید، چطور از ایران می‌خواهید که مهمترین اصل دموکراسی را که رعایت نظرات نمایندگان مردم هست عمل نکنیم؟

علی مصدري / ایران

■ **باید محدودیت‌هایی را که برای فروش نفت ایران ایجاد کردند، بردارند. نفت ایران مشتری دارد، ولی امریکایی‌ها با روش‌های زورمندانه و فشار مانع شدند که مشتری‌ها نفت ایران را خریداری کنند. خب این هم باید متوقف بشود. باید روابط بانکی ما به حالت اولیه برگردد. باید قرارداد‌هایی را که ما داشتیم با شرکت‌های مختلف اجرایی بشود. باید طرف‌های مختلف کارگزاری‌های بانکی ما به حالت اول برگردند**

رهبر انقلاب هم در جلسه‌ای فرمودند که مصوبه مجلس باید اجرا بشود. آقای دکتر روحانی و آقای دکتر صالحی هم گزارش دادند که به آژانس اعلام شده و اجرا می‌شود. اگر خاطرم باشد جلسه روز شنبه بود و دوشنبه ۱۱ صبح این اقدام انجام شد. دولت آیین‌نامه‌ای را تصویب کرد و بر اساس آن آیین‌نامه کار سازمان انرژی اتمی شروع شد. به‌جمله‌الله توفیقاتی که سازمان انرژی اتمی در پنج سال گذشته در چارچوب برجام کاملاً مبتنی بر تعهدات‌مان و بعد از شروع اجرای ماده ۳۶ داشته، این امکان را به ما داد که همه مصوبات مجلس که خارج‌شده و باید زمانی که دولت و مجلس توافق و تعیین می‌کنند، اجرا کنیم و به همین ترتیب هم تا حالا پیش رفتیم. تولید غنی‌سازی ۲۰ درصد شروع شده و ما موارد را اعلام کردیم. بقیه موارد هم بر اساس چارچوب‌هایی که تعیین‌شده و بر اساس منافع ملی پیش خواهد رفت. زمانبندی آن را هم دولت در آیین‌نامه اجرایی‌اش مشخص کرده که ان‌شاءالله عملی خواهد شد.

■ **یک نکته‌ای که در صحبت‌های رهبر انقلاب مطرح بود تعهد در مقابل تعهد است. در مورد تعهدات طرفین صحبت شد، ولی نقشه راه ما در قبال تعهد احتمالی چه خواهد بود؟**

■ چهارشنبه ۲۴ دی ۱۳۹۹

■ سال بیست و ششم

■ شماره ۷۵۴۲

آقای ترامپ این بود که ایران نمی‌تواند چهارمین سالگرد پیروزی انقلاب را برگزار کند. خب دیدند که مردم ما با صلابت نتهتا چهل که چهل‌ویکمین و چهل‌ودومین سالگرد پیروزی را هم برگزار کردند و در آینده ان‌شاءالله برگزار می‌کنند. شهید بزرگوار ما سردار سلیمانی را با بزدلانه‌ترین روش در نیمه شب در یک اتومبیل غیرجنگی به‌وسیله پهپاد زدند که نشان‌دهنده بزدلی بود و شرم‌آوری برای ترامپ شد؛ ولی بعد از این خسارت عظیم، کماکان مقاومت سرلند ایستاده و ادامه می‌دهد.

تاکنون هفت رئیس‌جمهور امریکا سعی کردند بر ایران فشار بیاورند، ولی شکست خوردند. امروز همه دنیا می‌گوید سیاست فشار حاکمتری نتهتا شکست خورد، بلکه شکست فجیعی خورد.

■ **اگر طرف‌های برجام، بخواهند شرایط جدیدی برای برداشتن تحریم‌ها مطرح کنند، موضع ما چه خواهد بود؟**

به‌هیچ‌وجه حق ندارند چنین کاری بکنند. اول موضوع برجام موضوع هسته‌ای ایران بود و موشکی ربطی به این نداشت و اگر قطعنامه شورای امنیت هم اشاره‌ای به موشکی کرده بود، به موشک دارای کلاهک هسته‌ای اشاره کرده بود. وقتی ایران سلاح هسته‌ای نداشته باشد، موشک دارای کلاهک هسته‌ای هم دیگر معنی نمی‌دهد. لذا اصلاً موضوعیت ندارد، ضمن اینکه خط قرمز ما هم هست. ثانیاً طرف‌های برجام که سالانه بالای صد میلیارد دلار سلاح به منطقه می‌فروختند، در موقعیتی نبودند که به ایران بگویند شما ابزار دفاعی‌تان را از دست بده. وقتی آنها بر بحث را مطرح می‌کردند ما علاوه بر اینکه می‌گفتیم موشک ربطی به برجام ندارد، می‌گفتیم آیا شما حاضرید فروش تسلیحاتتان به منطقه را متوقف کنید؟ آیا کشورهای منطقه حاضرند این امریکاست که خارج‌شده و باید تعهداتش را انجام بدهد. همان‌طور هم که رهبر انقلاب فرمودند بازگشت به برجام اصل نیست، اجرای تعهدات اصل است.

یک نکته‌ای را هم عرض بکنم؛ در چهار سال گذشته یک‌بار دیگر ثابت شد که فشار بر ایران کار نمی‌کند. امریکایی‌ها واقعاً فکر می‌کردن فشاری که در دوره‌های گذشته بر ایران وارد شده، کافی نبوده و عنوان آن را فشار حاکمتری گذاشتند. خیال می‌کردند اگر فشار حاکمتری بیاورند، تأثیر می‌گذارد. اگر خاطرتان باشد در اردیبهشت ۹۷ که از برجام خارج شدند، پیش‌بینی آقای بولتون، مشاور امنیت ملی وقت

قالبیاف: «رفع تحریم» فلسفه اصلی برجام است

این موانع را امریکایی‌ها ایجاد کرده‌اند و باید خودشان این مانع را برطرف کنند که در برجام وارد شد و این خواسته روشنی است. وقتی می‌گوییم رفع تحریم‌ها به صورت عملی اتفاق بیفتد این‌گونه است. وی درباره مصوبه هسته‌ای مجلس و بازگشت غنی‌سازی ۲۰ درصدی هم گفت: بحث ۲۰ درصد در چارچوب طرح راهبردی رفع تحریم بود که در مجلس به عنوان قانون تصویب و ابلاغ شد و رفع تحریم بود که در مجلس به عنوان قانون تصویب و ابلاغ شد و الان در آن چارچوب این بحث‌ها مطرح می‌شود. چرا این اتفاق افتاد؟ روشن است، بنا بود هر دو طرف مناظر هم به تعهداتشان عمل کنند. رئیس مجلس افزود: ما به دنبال رفع تحریم بودیم آنها به دنبال خواسته‌ای غیر از این بحث بودند. آنها گفتند جلوی کار هسته‌ای را فرقتیم حال یک گام جلوتر بگذاریم و جلوی تحرکات ایران در قدرت منطقه‌ای شدنش را بگیریم که امریکا بتواند امنیت اسرائیل را برقرار کند.

تلاش اروپا برای بازگشت امریکا و ایران به برجام

«**خبراول اینکه**، «جو‌پ بول»، مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا بار دیگر بر تعهد محکم و حمایت مداوم این سازمان از توافق هسته‌ای ایران تأکید کرد. به‌گزارش ایرنا، مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا با‌امداد سه‌شنبه با صدور بیانیه‌ای ضمن ابراز نگرانی از غنی‌سازی ۲۰ درصدی اورانیوم توسط ایران گفت که از دیپلماسی برای تسهیل بازگشت امریکا و ایران به اجرای کامل توافق هسته‌ای حمایت می‌کند. او مدعی شد که «اقدام ایران در غنی‌سازی ۲۰ درصدی با بندهای مشخص برجام درباره فردو همخوانی ندارد و به‌صورت بالقوه اثرات اشاعه‌ای حادی دارد». بول با حیاتی دانستن تداوم همکاری کامل و به‌موقع ایران با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، تصریح کرد: «ما می‌پذیریم که این مشکل از خروج یکجانبه امریکا از توافق و باز اعمال تحریم‌هایش نشأت گرفته است. اتحادیه اروپا تعهدات برجامی‌اش را انجام داده که همان‌طور که در توافق دیده شده، شامل اقدامات مرتبط با برداشتن تحریم‌ها می‌شود.» «بول» تأکید کرد: «ما از بیانیه‌های مثبت جو بایدن رئیس‌جمهوری منتخب امریکا درباره برجام استقبال کرده و مشتاقانه منتظر همکاری با دولت جدید امریکا هستیم.»

یاسر هاشمی هم به فائزه نامه نوشت

«**دست‌آخراينکه**، در ادامه واکنش‌ها به مواضع اخير فائزه هاشمی، یاسر هاشمی برادر کوچک‌تر وی هم نامه‌ای خطاب به او منتشر کرد که در بخشی از آن آمده: «اگرچه به آن بخش از سخن منتشره اخیر در فضای مجازی نقد جدی دارم، اما اینگونه اظهارنظرهاست که به آزادی بیان معنا می‌بخشد که دست بر قضا هم‌زمان با انتشار مصاحبات به‌عنوان یک شخص حقیقی در شبکه‌های مجازی، یک نفر با شخصیت حقوقی در شبکه قرآن صداوسیما، از چشم‌پاز کردن یک میت در غسالخانه گفت و آن را معجزه اولیاءالله خواند که البته حرف‌های تو آتش تخریبی سابق را زنده کرد و حرف‌های آن امام‌جمعه، آتش در نیزار اعتقادات مردم و باورهای جوانان بود.» به گزارش خبرآنلاین، یاسر هاشمی افزود: «کبست که ایرانی اصل و مسلمان واقعی باشد و از بلایایی که در سایه قدیس سازی‌ها بر سر اسلام و ایران آمده، دل پرخونی نداشته باشد؟! شگفتا که موحدین راستین و دوستانان ایران، بی‌آنکه چشم به ناجی بیگانه بدوزند، یک آرزوی واحد و تلاش برای برآورده شدن آن آرمان داشتند و دارند که همانا آگاهی مردم است و نوشته‌ام را با سخنانی از آیت‌الله هاشمی رفسنجانی در دیدار با اعضای انجمن فرهنگ و سیاست دانشگاه شیراز به بیابان می‌برم که «مسیر کلی رهایی جوامع بشری، رشد آگاهی مردم در جهت حاکمیت انسان‌هاست و خوشبختانه شرایط ایران انحطاط سطح آگاهی و ختران و پسران و وجود جوانان مستعد به‌خوبی تغییر کرده و آینده خوبی در انتظار مردم ایران است.» ان‌شاءالله، این حال دیروز فائزه هاشمی هم در نامه‌ای پاسخ نامه محسن هاشمی را داد که از وی خواسته بود عذرخواهی کند. در نامه فائزه البته خبری از اصلاح مواضع یا عذرخواهی نیست و خطاب به برادر بزرگ خود نوشته: «به او حق می‌دهم چون برای خودش آینده‌ای ترسیم کرده و دنبال حذف موانع است.» او همچنین تأکید کرده که «فصل مهم این کتاب و این نقشه راه ما در قبال تلاش باز نایستیم و از هر چیزی که برگشت به اهداف انقلاب از این مسیر اشتباه را ممکن می‌کند استقبال کنیم.»

صدای واحد برای رفع تحریم‌ها

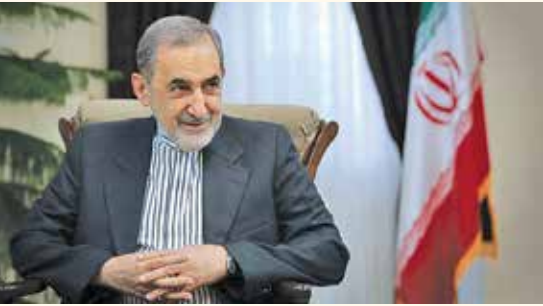
این نشانه خوبی است که می‌تواند مسأله هسته‌ای و مشکلات سیاست خارجی‌ما را وارد فاز جدیدی کند که دیگر به‌عنوان یک کارت بازی در رقابت‌های داخلی مورد استفاده قرار نگیرد. در واقع همین استفاده داخلی از سیاست خارجی در سال‌های گذشته خود بزرگترین آسیب‌یی بود که به‌این حوزه وارد شد. اکنون ما می‌توان خوش‌بین بود که سیاست خارجی و در راس آن مسأله هسته‌ای کشور در حال بازگشت به موقعیت اصلی خود در مقام یک «مسأله ملی» است که باید یک «اجماع ملی» را پشت سر خود داشته باشد. اما خط اصلی اظهارنظر چهارهوا مسئولان مختلف سیاسی و دیپلماتیک کشور اینگونه می‌توان برداشت کرد که هم انتظارات و توقعات آنها درباره مذاکرات احتمالی آتی، هم شروط آنها و هم تفسیر آنها از موقعیتی که جمهوری اسلامی ایران و طرف‌های مقابل در آن قرار گرفته‌اند بسیار نزدیک‌تر از قبل شده است. با این نگاه می‌توان امیدوار بود که مسأله سیاست خارجی ما خصوصاً در مورد پرونده هسته‌ای تبدیل به مسأله‌ای فراتر از دولت‌ها، مجالس و جناح‌ها شود. به این معنا که همه گروه‌ها و طرف‌های بازیگر در داخل کشور در رسیدن به اجماع نظر در خصوص آن به اندازه وزن و جایگاه خود، سهم داشته باشند و ایفا نقش کنند و مهمتر از آن اینکه پس از رسیدن به اجماع نسبی، کسی به سمت رفتاری خارج از چارچوب این اجماع نرود. با چنین نگاهی آینده این مسأله الزاماً دیگر در گروتحوлатی مانند انتخابات ۱۴۰۰ نخواهد بود و این مجالی بیشتر برای بازی‌سازی فعالان جمهوری اسلامی در این عرصه، بر پایه یک حمایت ملی و فراگیر ایجاد می‌کند.

این اتفاق خصوصاً پس از صحبت‌های روز ۱۹ دیماه رهبر معظم انقلاب در قیل شده و امیدواری‌های بیشتری ناظر به اجماع ملی در این حوزه به وجود آمده است که می‌تواند مهم‌ترین پشتوانه ما در مذاکرات احتمالی آینده و هر تحولی در این عرصه باشد. اما پشتوانه مهم دیگر ما در این میدان چیزی نیست جز «محاسبه دقیق» برای انجام رفتارها. به عبارت دقیق‌تر موقعیت ما در گرو این است که یک رفتار دقیق و حساب‌شده را به‌مختدترین شکل ممکن انجام دهیم. در این خصوص هم شرط لازم «رفع تحریم» را که توسط رهبر انقلاب مطرح و مورد استقبال و حمایت گروه‌های مختلف واقع شد باید ستون اصلی شروط جمهوری اسلامی ایران برای ورود به یک مذاکره مجدد دانست. شرطی که کاملاً هم واقع‌بینانه است.

اتفاقی که در دوره ترامپ و حتی قبل از آن برای برجام افتاده کاملاً واضح است؛ در مقابل انجام کامل تعهدات ایران، طرف امریکایی نه تنها به تعهدات خود پایبند نبوده بلکه در جهت عکس و نقض آن نیز شدیدترین نوع رفتارها را از خود بروز داده است. در چنین معادله‌ای هیچ منطقی نمی‌پذیرد که ایران به‌عنوان یک طرف ماجرا با وضعیت فعلی صحنه، وارد مذاکرات تازه گردد. همین مذاکراتی هیچ معنایی ندارد جز بر رسمیت شناختن نقض عهده‌های صورت گرفته توسط امریکا از سوی جمهوری اسلامی ایران. نهایت و نتیجه مذاکره‌ای هم که از چنین نقطه‌ای آغاز شود چندان خوشبینانه و امیدوارکننده نخواهد بود. چرا که خود پیامی مضاعف به طرف مقابل است که باز هم بتواند با تکرار نقض عهد خود، امیدوار به آمدن مجدد بر سر میز مذاکره باشد. بنابراین اینکه شرط رفع تحریم‌ها توسط ایران به‌عنوان شرط پیش‌نیاز آغاز مذاکرات مطرح می‌شود، منطقی‌ترین شرطی است که هیچ عقل سلیمی نمی‌تواند بر آن ابراردی وارد کند.

با این توصیف اصرار یکدست و متحد نیروهای داخل کشور بر این شرط جدی ایران، ایجاب به طرف مقابل مخایره خواهد کرد که مذاکره با این شرط از قبل نیز باشد و ما را در موقعیتی حتی بهتر و امیدوارکننده‌تر قرار دهد. قوت شروط ایران و تحکیم وحدت داخلی ما بر سر این موضوع، دوفاکتوری هستند که هم اکنون بارقه‌های جدی شدن آنها قابل ملاحظه است و با درس گرفتن از گذشته نباید اجازه دهیم رقابت‌ها و تنازعات سیاسی داخلی خدشهای به آن وارد کند.

ولایتی: برداشتن تحریم‌ها شرط برگشت امریکا به برجام است

شدیم. او درباره این سؤال که «آیا بازگشت امریکا به برجام فایده‌ای خواهد داشت»، پاسخ داده است: ما هیچ اصرار و عجله‌ای نداریم که امریکا برگردد؛ اما اگر می‌خواهد برگردد شرایطی دارد که مهم‌ترین این است که تحریم‌ها را بردارد و دولت به تعهدش عمل نکند. اگر می‌خواهند برجام پایبند است. اگر می‌خواهند برگردند باید شرایطی را برد نظر را که شرایط کاملاً معقولی است و تعهدش عمل نمودن. گذشته از جبران کنند. وی همچنین عملکرد دولت و مجلس در هفته‌های اخیر را مثبت ارزیابی کرد و با بیان اینکه «مجلس از سر بگیرد، در حالی که تعهدات قبلی را انجام ندادند، به‌هیچ‌وجه، قابل قبول نیست. بنابراین هرچه زودتر این تحریم باید برداشته شود، به‌علاوه اینکه ما از قبل هم خسارت دیدیم و باید خسارت‌ها را ما تا تأمین کنند چرا که بی‌جهت و به‌صورت غیرقانونی تحریم کردند و ما خسارت‌های زیادی را متحمل